Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 892 Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Waterschapswet en de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in verband met de risicoanalyse bestuurlijke integriteit voor kandidaat-bestuurders (Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche)

Nr. 12

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID CLEMMINCK TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 8

Ontvangen 1 september 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel I, onderdeel A, wordt het voorgestelde artikel 36c als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De raad ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse. De raad stelt uit zijn midden een commissie in die namens de raad zorgdraagt voor de feitelijke uitvoering van de risicoanalyse.

2. In het vierde lid wordt «door tussenkomst van de burgemeester» vervangen door «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

3. In het vijfde lid wordt na «aan de raad» telkens ingevoegd «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

II

In artikel II, onderdeel A, wordt het voorgestelde artikel 35d als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Provinciale staten zien toe op de uitvoering van de risicoanalyse. Provinciale staten stellen uit hun midden een commissie in die namens provinciale staten zorgdraagt voor de feitelijke uitvoering van de risicoanalyse.

2. In het vierde lid wordt «door tussenkomst van de commissaris van de Koning» vervangen door «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

kst-36892-12
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

3. In het vijfde lid wordt na «aan provinciale staten» telkens ingevoegd «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

III

Artikel III, onderdeel A, onder 1, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het voorgestelde derde lid komt te luiden:
3. Het algemeen bestuur ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse. Het algemeen bestuur stelt uit zijn midden een commissie in die namens het algemeen bestuur zorgdraagt voor de feitelijke uitvoering van de risicoanalyse.

2. In het vijfde lid wordt «door tussenkomst van de voorzitter» vervangen door «door de in het derde lid bedoelde commissie».

3. In het zesde lid wordt na «aan het algemeen bestuur» telkens ingevoegd «door de in het derde lid bedoelde commissie».

IV

In artikel IV, onderdeel A, wordt het voorgestelde artikel 41 als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De eilandsraad ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse. De eilandsraad stelt uit zijn midden een commissie in die namens de eilandsraad zorgdraagt voor de feitelijke uitvoering van de risicoanalyse.

2. In het vierde lid wordt «door tussenkomst van de gezaghebber» vervangen door «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

3. In het vijfde lid wordt na «aan de eilandsraad» telkens ingevoegd «door de in het tweede lid bedoelde commissie».

Toelichting

De risicoanalyse vindt plaats als onderdeel van de benoemingsprocedure van een decentrale bestuurder. Dit is een procedure waarin de decentrale volksvertegenwoordiging aan zet is en uiteindelijk beslist over de benoeming. Daarin onderscheidt de risicoanalyse zich wezenlijk van de reguliere taken van de kroonbenoemde bestuurder op het gebied van bestuurlijke integriteit. Het gaat hier niet om een zelfstandige bevoegdheid van een individueel bestuursorgaan, maar om een verantwoordelijkheid die nauw samenhangt met de benoemingsbevoegdheid van het hoogste orgaan van het decentrale bestuur. De indiener acht het daarom niet wenselijk dat de wet de regie over de risicoanalyse dwingend bij de burgemeester, de commissaris van de Koning, de voorzitter van het waterschap of de gezaghebber legt. Met dit amendement wordt deze regie belegd bij de decentrale volksvertegenwoordiging die over de benoeming beslist.

Met de woorden «ziet toe op» wordt niet bedoeld dat de volksvertegenwoordiging als formele toezichthouder op de uitvoerder wordt aangemerkt. Aangesloten wordt bij de betekenis die deze formulering in het wetsvoorstel heeft voor de burgemeester en de andere kroonbenoemde bestuurders. De volksvertegenwoordiging draagt er zorg voor dat de risicoanalyse plaatsvindt en is verantwoordelijk voor het goede verloop van het proces. Het gaat daarmee om een regierol.

De volksvertegenwoordiging voert de risicoanalyse niet zelf uit, maar dit wordt belegd bij een commissie van de volksvertegenwoordiging. Daarmee blijft een duidelijke scheiding bestaan tussen de regie over het proces en de feitelijke uitvoering van het onderzoek. De commissie zorgt voor de feitelijke uitvoering, met inachtneming van de verdere kaders die de volksvertegenwoordiging heeft gesteld binnen de grenzen van de wet. De wet schrijft niet op voorhand één uitvoeringsmodel voor. De commissie kan voor de feitelijke uitvoering bijvoorbeeld een extern bureau of een deskundige interne functionaris aanwijzen. De commissie bewaakt namens de volksvertegenwoordiging het goede verloop van het proces en fungeert als schakel tussen de feitelijke uitvoerder en de voltallige volksvertegenwoordiging. Deze commissie vervult binnen de volksvertegenwoordiging een rol die vergelijkbaar is met die van een vertrouwenscommissie bij een benoemingsprocedure voor een burgemeester, commissaris van de Koning of voorzitter van een waterschap. De commissie bestaat uit leden van de volksvertegenwoordiging.

Vanuit haar rol mag de commissie onder geheimhouding kennisnemen van de uitkomsten van de risicoanalyse. De commissie deelt vervolgens uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen met de voltallige volksvertegenwoordiging. De volledige risicoanalyse en de onderliggende informatie worden niet met alle leden gedeeld. Daarmee wordt aangesloten bij de vertrouwelijke werkwijze die ook bij andere benoemingsprocedures wordt toegepast. De commissie stelt de kandidaat-bestuurder in de gelegenheid te reageren voordat de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen aan de voltallige volksvertegenwoordiging worden overgelegd. Indien deze stukken persoonsgegevens van een derde bevatten, stelt de commissie ook deze derde vooraf in de gelegenheid daarop te reageren. Voor de leden van de commissie en voor alle anderen die bij de uitvoering van de risicoanalyse betrokken zijn, geldt een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de informatie die niet aan de voltallige volksvertegenwoordiging wordt overgelegd. Omdat de geheimhouding hier direct volgt uit de wet kan de volksvertegenwoordiging deze geheimhouding niet opheffen of bepalen dat andere leden inzage kunnen krijgen. Hierdoor blijft gevoelige informatie binnen de beperkte kring van personen voor wie kennisneming daarvan noodzakelijk is.

Ook het zogenoemde «goede gesprek» met de kandidaat kan binnen dit kader worden belegd, bijvoorbeeld bij het externe bureau, een aangewezen interne functionaris of de commissie. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wijst daarnaast op de burgemeester als mogelijke gesprekspartner. De indiener onderkent dat een dergelijke rol denkbaar is, maar benadrukt dat deze geen automatisme vormt en niet rechtstreeks uit de wet voortvloeit. De volksvertegenwoordiging bepaalt vanuit haar regierol hoe het proces wordt ingericht en wie het goede gesprek voert.

Het amendement combineert daarmee drie uitgangspunten: de democratisch gelegitimeerde volksvertegenwoordiging houdt de regie over een procedure die rechtstreeks samenhangt met haar benoemingsbevoegdheid, de feitelijke risicoanalyse wordt zo onafhankelijk mogelijk uitgevoerd en privacygevoelige informatie blijft beperkt tot een daartoe ingestelde vertrouwelijke commissie.

Clemminck